

Urszula Szybowska
Koordynator międzynarodowej współpracy akademickiej
w Bibliotece Politechniki Gdańskiej
urszula.szybowska@pg.edu.pl

Umiejdzynarodowienie usług Biblioteki Politechniki Gdańskiej

Streszczenie: Jednym z kluczowych celów realizowanych przez Bibliotekę Politechniki Gdańskiej jest wspomaganie procesu internacjonalizacji prowadzonego na Politechnice Gdańskiej, także w kontekście obsługi studentów zagranicznych. W tekście omówiono historyczny kontekst mobilności edukacyjnej w Europie, przedstawiono dane statystyczne dotyczące studentów zagranicznych w świecie i w Polsce oraz ukazano, jak na tle przedstawionych danych wygląda umiejdzynarodowienie Politechniki Gdańskiej i Biblioteki PG. Ponadto przedstawiono repertuar zainicjowanych działań, których celem jest rozwijanie umiejdzynarodowienia biblioteki akademickiej, koordynowanych przez Zespół ds. Międzynarodowej Współpracy Akademickiej w Bibliotece Politechniki Gdańskiej.

Słowa kluczowe: biblioteki akademickie, bibliotekarze, studenci zagraniczni, internacjonalizacja szkolnictwa wyższego i nauki, współpraca międzynarodowa, Library Information Literacy Workshop, Library Welcome Center

Wstęp

Biblioteka akademicka z założenia realizuje zadania naukowe i dydaktyczne określone w aktach prawnych¹, ukierunkowane zarówno na polskiego, jak i zagranicznego użytkownika. Jako ogólnouczelniana jednostka usługowa szkoły wyższej biblioteka akademicka i jej pracownicy podejmują zadania kompatybilne z aktualną polityką uczelni. Promują dostęp do wiedzy wśród studentów i wspierają ich optymalny rozwój intelektualny wynikający z założeń programowych uczelni. Działania te podejmują w oparciu o aktualizowane tradycyjne i elektroniczne zasoby, z wykorzystaniem nowoczesnych usług, które mają do zaoferowania współczesnemu czytelnikowi. Ponadto biblioteka akademicka w sposób aktywny wspiera kadrę naukowo-badawczą, także obcokrajowców pracujących w uczelni.

Internacjonalizacja szkolnictwa wyższego, definiowana jako podejmowanie studiów w zagranicznych uczelniach oraz udział w międzynarodowych projektach badawczych, to elementarny wskaźnik, który określa dziś rozwój nauki i szkolnictwa wyższego². Deklaracja

¹ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970850539/O/D19970539.pdf>;

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Do-

stępny w: <http://konstytucjadlanauki.gov.pl/content/uploads/2018/08/kdn.pdf>;

Statut Politechniki Gdańskiej [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w:

<https://pg.edu.pl/documents/10607/792456f7-1a69-4219-a1ff-94b8f525dc1c>;

Zarządzenie Rektora Politechniki Gdańskiej nr 13/2013 z 6 maja 2013 r. w sprawie: regulaminu organizacyjnego biblioteki uczelnianej Politechniki Gdańskiej [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w:

https://pg.edu.pl/documents/611754/46631186/Regulamin_2016.pdf.

² WALCZAK, D. Za i przeciw międzynarodowej mobilności studentów i naukowców. W: Siemieńska, R. (red.). *Uniwersytety, naukowcy i studenci w zglobalizowanym świecie*. Warszawa: Wydaw. Naukowe SCHOLAR, 2017, s. 124. ISBN 978-83-7383-502-3.

Bolońska³ definiuje międzynarodową mobilność środowiska akademickiego jako jeden z podstawowych elementów rozwoju Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego i Europejskiej Przestrzeni Badań⁴. Zdynamizowanie tego rodzaju działań postrzega się jako sprzyjające rozwojowi nauki w Europie i wprost korzystnie wpływające na jej konkurencyjność na świecie⁵. Umieędzynarodowienie jest obecnie uznawane za jedno z kluczowych zadań, jakie stoją przed europejskimi uczelniami.

Biblioteka Politechniki Gdańskiej (BPG) dynamicznie rozwija proces internacjonalizacji swoich usług, uwzględniając potrzeby i uwarunkowania wszystkich użytkowników. Z jednej strony jest to zgodne w trendami światowymi oraz z wytycznymi określonymi przez władze Politechniki Gdańskiej. Z drugiej strony biblioteka akademicka z założenia pragnie skutecznie wspierać intelektualny rozwój swoich użytkowników. Stąd w BPG zostały opracowane odpowiednie narzędzia i metody pracy z użytkownikiem-obcokrajowcem. Studenci zagraniczni – osoby nie tylko mówiące różnymi językami, pochodzące z różnych regionów geograficznych, ale także osoby reprezentujące odmienne kręgi kulturowe – stanowią interesujące wyzwanie dla kadry bibliotekarzy.

Od peregrynacji po mobilność edukacyjną

Ludzie przemieszczali się w celach edukacyjnych od zawsze. Europejska społeczność akademicka już u zarania istnienia zinstytucjonalizowanych form kształcenia wyższego w tej części świata cechowała się m.in. wieloetnicznością. W XV wieku Akademia Krakowska przyciągała studentów z całej Europy – oprócz Polaków studiowali tu: Rusini, Litwini, Węgrzy, Niemcy, Czesi, Szwajcarzy, Anglicy, Niderlandczycy, Francuzi, Włosi, Hiszpanie oraz Tatarzy⁶. Prestiżowe uniwersytety były ośrodkami o wysokim stopniu umieędzynarodowienia, używając dzisiejszej terminologii. Wędrowniki naukowe studentów⁷ z Europy miały przez wieki różny charakter, zasięg oraz kierunki. Jedno wszak było stałe i niezmienne – a było nim zjawisko przemieszczania się młodych ludzi w celach edukacyjnych. Zdefiniowanie, kim był i kim dzisiaj jest student zagraniczny, nie jest tak oczywiste, jakby na pozór się wydawało. Poczucie narodowe w dawnych czasach znacznie odbiegało od obecnego⁸. W piśmiennictwie dotyczącym zagranicznych peregrynacji edukacyjnych w minionych epokach używa się określenia „pochodzenie geograficzne” studentów do określenia ich tożsamości⁹. Na terenie Rzeczypospolitej, jeszcze przed utworzeniem Akademii Krakowskiej odnotowuje się nazwiska lub przydomki studentów, którzy pobierali nauki w zagra-

³ Deklaracja Bolońska podpisana została 19 czerwca 1999 r. przez europejskich ministrów edukacji. Zob. *Deklaracja Bolońska. Szkolnictwo wyższe w Europie* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: http://www.us.edu.pl/files/wiadomosci/pliki/pl_deklaracja_bolonska1999.pdf.

⁴ Tamże.

⁵ Tamże.

⁶ STOPKA, K. Historia. W: *Uniwersytet Jagielloński w Krakowie* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://www.uj.edu.pl/universytet-z-collegium-medicum/historia>.

⁷ Studentami w omawianym okresie (XII–XIX w.) byli młodzi mężczyźni. Kobiety zasadniczo nie mogły podejmować zinstytucjonalizowanej nauki do wieku XIX. Zdarzały się jednak wyjątki – niektóre uczelnie, np. szkoła medyczna w Salerno czy Uniwersytet Boloński, pozwalały kobietom uczęszczać na zajęcia, por. Trotula di Ruggiero, Dorotea Bucca, Nawojka i in.; zob. ANTONOWICZ, D. Uniwersytet. Od korporacji do instytucji. *CPP RPS* 2014, wol. 70, s. 10.

⁸ BRZEZIŃSKI, T. *Polskie peregrynacje po dyplomy lekarskie*. Warszawa: Retro-Art., 1999, s. 16. ISBN 83-8799-201-1.

⁹ KLUCZYKOWSKI, M. *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)*. Kraków: Księgarnia Akademicka, 1995, s. 70. ISBN 83-8657-524-7.

nicznych ośrodkach akademickich – Bolonii, Padwie, Montpellier, Pradze¹⁰. W czasach odrodzenia można odnotować około 100 nazwisk polskich studentów na kilkunastu uniwersytetach europejskich¹¹. Wpływ na wybory przyszłych alumnów miało kilka czynników, m.in. renoma uczelni, wydarzenia historyczne, kwestie wyznaniowe, możliwości ekonomiczne, poziom kształcenia¹² oraz przyszła kariera.

Wczesne środowiska uniwersyteckie cechowało zróżnicowanie pod względem pochodzenia etnicznego-geograficznego, językowego oraz społecznego. Dobitnie świadczy o tym udokumentowana historia istnienia tzw. nacji na średniowiecznych uniwersytetach o zasięgu międzynarodowym, czyli korporacji akademickich, które od XII wieku zaznaczały swą obecność na uniwersytetach w Bolonii i Paryżu. „Nacje” zrzeszały studentów, którzy pochodzili z tych samych obszarów lub prowincji. Takie korporacje broniły wspólnych interesów zrzeszonych członków. W tym kulturowym i językowym tyglu swoistym spoiwem komunikacyjnym była oczywiście łacina, *lingua franca* ówczesnych czasów – wspólny język nauki i europejskiej wspólnoty uczonych¹³, którym obecnie jest język angielski.

Zjawisko mobilności, czyli przemieszczania się lub inaczej migracji czy podróży edukacyjnych¹⁴, towarzyszy społeczeństwom od bardzo dawna, nie jest więc zjawiskiem współczesnym. Rzecz jasna rozwój cywilizacyjny spowodował to, że rzeczona mobilność znacznie przybrała na sile i w odbiorze społecznym jest dziś wysoko cenioną wartością. Motywy jej jakkolwiek w ciągu wieków się zmieniały, choć czynnik ekonomiczny zdaje się od zawsze dominować nad innymi¹⁵. Obecnie umiędzynarodowienie uczelni w Polsce jest jednym z wyzwań stojących przed nimi, a międzynarodowa mobilność środowiska akademickiego jest definiowana jako jeden z podstawowych elementów rozwoju Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego i Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Proces ten pozytywnie wpływa na rozwój nauki w Europie, co zdaniem ekspertów powinno bezpośrednio przekładać się na umocnienie konkurencyjności Europy na świecie, szczególnie w kontekście gwałtownej ekspansji naukowej i gospodarczej w innych częściach globu¹⁶. Umiędzynarodowienie jest obecnie uznawane za jedno z kluczowych zadań, które stoją przed europejskimi uczelniami – nie inaczej rzecz się ma w przypadku Politechniki Gdańskiej.

Biblioteka Politechniki Gdańskiej wspiera proces internacjonalizacji uczelni, dostosowując swoje zbiory i usługi do potrzeb użytkowników zagranicznych. Poniżej omówiono kilka rozwiązań, które zostały wdrożone w BPG w roku akademickim 2017/2018. Zasadniczym celem wprowadzanych zmian jest wspieranie umiędzynarodawiania Politechniki Gdańskiej.

¹⁰ Tamże, s. 24–25.

¹¹ Tamże, s. 31, 34.

¹² Tamże, s. 122.

¹³ Tamże, s. 10.

¹⁴ Zob. ANDREJUK, K. Tradycyjne kierunki podróży edukacyjnych Polaków od XV w. do czasów współczesnych. W: *Europeizacja w diasporze. Studenci Polscy na uczelniach w Londynie po 2004 roku*. Warszawa: IFiS PAN, 2013, s. 21–40. ISBN 978-83-7683-065-0.

¹⁵ WALCZAK, D., dz. cyt., s. 123.

¹⁶ Tamże, s. 124.

Studenci zagraniczni na świecie i w Polsce

Liczba studentów zagranicznych na świecie jeszcze w 2001 r. wynosiła nieco ponad 2 mln osób, osiągając w 2017 r. liczbę 4,6 mln studiujących¹⁷. Światowym liderem w organizowaniu nauki dla obcokrajowców niezmiennie od lat są Stany Zjednoczone, które mimo pewnych tendencji spadkowych w ostatnim czasie nadal prowadzą w rankingach. Wśród krajów europejskich prym wiodzie Wielka Brytania. Ogółem w Stanach Zjednoczonych w ostatnim roku studiowało ok. 1 mln osób spoza tego kraju, w Wielkiej Brytanii o pół miliona mniej (wciąż wysokie dane – ok. 0,5 mln). Nieco mniej studentów zagranicznych odnotowują statystyki w Chinach, bo ok. 400 tys., w Australii, Francji, Kanadzie i Rosji było ok. 300 tys. studiujących obcokrajowców, w Niemczech – ok. 250 tys., a w Japonii – ok. 170 tys. Hiszpańskie wyliczenia pokazały, że ok. 100 tys. młodych ludzi przyjechało na studia do tego kraju. „Rynek” studiujących obcokrajowców odnotował największy wzrost w Meksyku, Hiszpanii, Kanadzie, Japonii, Australii i Chinach. Jeśli chodzi o to, jaki procent ogółu studentów stanowili studenci zagraniczni w wybranych państwach, to sytuacja przedstawia się w sposób następujący: w Australii było to ok. 24%, w Wielkiej Brytanii ok. 20%, w Kanadzie i Nowej Zelandii ok. 15%, we Francji ok. 12%, Holandii ok. 11%, Finlandii ok. 10%, w Niemczech i Szwecji ok. 9%, Hiszpanii i Rosji ok. 6%, w Stanach Zjednoczonych i Japonii ok. 5%, a w Chinach ok. 1%¹⁸.

Na polskich uczelniach od ponad 10 lat następuje stały wzrost liczby studiujących obcokrajowców¹⁹. W roku akademickim 2017/18 podjęło naukę w Polsce ok. 70 tys. studentów zagranicznych²⁰ w porównaniu z liczbą ponad 1,3 mln młodych Polaków studiujących w rodzimych szkołach wyższych²¹. Studenci z zagranicy stanowią więc 5% ogółu braci studenckiej w naszym kraju²². Jak podaje raport *Studenci zagraniczni w Polsce 2017*²³, od kilku lat dominującą grupę cudzoziemców²⁴ na uczelniach w naszym kraju stanowią studenci z Ukrainy i Białorusi. W minionym roku akademickim studiowało w Polsce około 35 tys. Ukraińców oraz nieco ponad 5 tys. Białorusinów. Obecni we wspomnianych statystykach są także studenci ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, Ameryki Południowej i Afryki, lecz ich liczba jest raczej śladowa. Przyszłe rynki dla pol-

¹⁷ Which country is home to the largest international student population? W: *Study international* [online]. 02.05.2018. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://www.studyinternational.com/news/country-home-largest-international-student-population/>.

¹⁸ Tamże.

¹⁹ *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2018* rozróżnia w kategorii „Cudzoziemcy w szkołach wyższych” dwa pojęcia, „studenci” i „absolwenci”, których dane liczbowe znacznie się między sobą różnią. Dane podawane w piśmiennictwie oparte na informacjach pochodzących z *Rocznika Statystycznego...* podają liczby związane ze „studentami”, a nie „absolwentami”. Ogólne wyliczenia wstępne pokazują, że kończy studia ok. 20% studentów mieszczących w omawianej kategorii.

²⁰ Cudzoziemcy w szkołach wyższych. W: *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2018*. Warszawa: GUS, 2018, s. 365–366. ISSN 1506-0632.

²¹ Tamże, s. 360.

²² Szkolnictwo wyższe w roku akademickim 2017/2018 (dane wstępne). W: *Główny Urząd Statystyczny* [online]. 15.06.2018 r. [Dostęp 24.01.2019]. Dostępny w: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/edukacja/szkolnictwo-wyzsze-w-roku-akademickim-20172018-dane-wstepne,8,5.html>.

²³ Raport „Studenci zagraniczni w Polsce 2017”. *Newsletter „Study in Poland”* [online]. 2017, nr 18 (146). [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w:

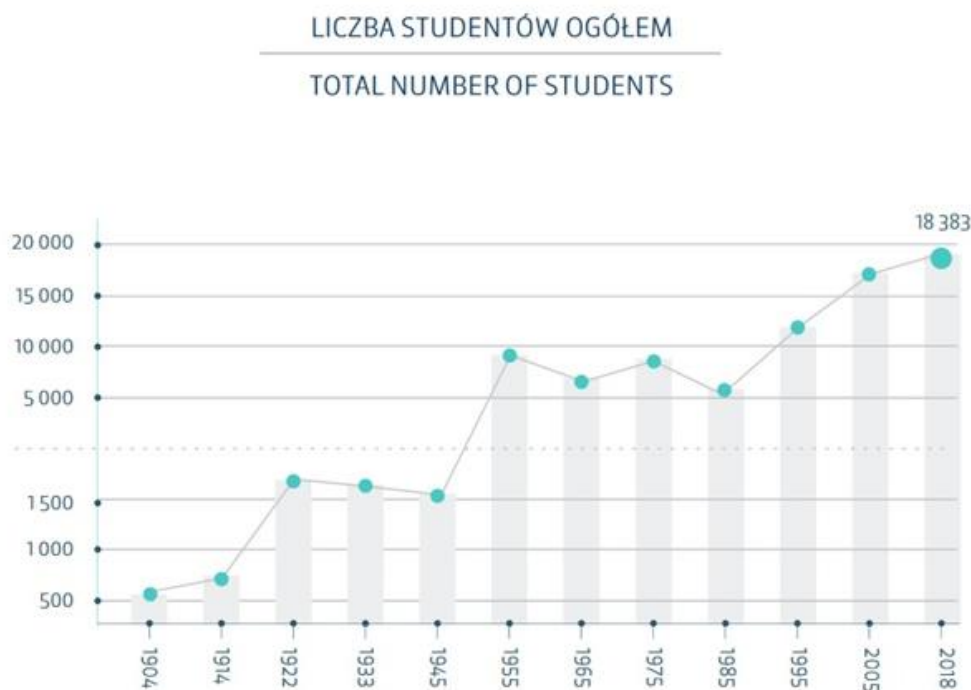
http://www.studyinpoland.pl/konsorcjum/index.php?option=com_content&view=article&id=14515:raport-studenci-zagraniczy-w-polsce-2017&catid=258:145-newsletter-2017&Itemid=100284.

²⁴ W Polsce w ostatnim okresie studiowało ok. 70 tys. studentów zagranicznych z 66 krajów; zob. *Cudzoziemcy w szkołach wyższych*. W: dz. cyt., s. 365–366.

skich uczelni to, oprócz tych wcześniej wymienionych, także Indie, Kazachstan, Arabia Saudyjska, Tajwan, Chiny, Malezja, Azerbejdżan, Uzbekistan, Tadżykistan oraz Bangladesz.

Studenci zagraniczni na Politechnice Gdańskiej

Dane dotyczące studentów zagranicznych²⁵ na Politechnice Gdańskiej w niektórych aspektach badań statystycznych są zbieżne z krajowymi ustaleniami, w innych zaś prezentują nieco inne trendy. Statystyki za rok 2017 pokazują liczbę wszystkich studentów Politechniki Gdańskiej oscylującą w okolicach 18 tys. – mieści się w tej liczbie grupa niemal 900 studentów zagranicznych. Wnioskując z przedstawionych danych, widać, że młodzi obcokrajowcy na Politechnice Gdańskiej stanowią 5% ogółu studentów.

Rys. 1. Łączna liczba studentów Politechniki Gdańskiej
Źródło: *Politechnika Gdańska* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w:
<https://pg.edu.pl/documents/10784/82904615/folder-PG-1904-2018.pdf>.

²⁵ Niektóre statystyki ujmują, według wiedzy autorki, tych studentów zagranicznych, którzy uczą się co najmniej jeden rok, inne zaś dodają do tej grupy wszystkich innych cudzoziemców, w tym korzystających z programu Erasmus+, którzy podjęli studia w Polsce.

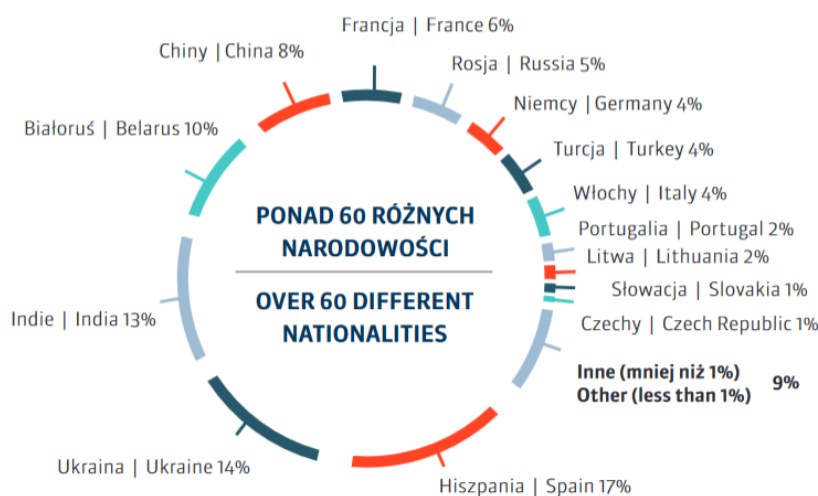
LICZBA STUDENTÓW ZAGRANICZNYCH
NUMBER OF INTERNATIONAL STUDENTS

Rys. 2. Liczba studentów zagranicznych Politechniki Gdańskiej w latach 2012–2017
Źródło: *Politechnika Gdańska* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w:
<https://pg.edu.pl/documents/10784/82904615/folder-PG-1904-2018.pdf>.

Największą grupą wśród studentów zagranicznych na Politechnice Gdańskiej są Hiszpanie, którzy stanowią 17% ogółu studiujących osób pochodzących spoza Polski. Miejsce drugie pod względem liczebności zajmują Ukraińcy (14%), a kolejne dwa studenci z Indii (13%) i Białorusi (10%).

POCHODZENIE STUDENTÓW ZAGRANICZNYCH
ORIGIN OF INTERNATIONAL STUDENTS

Rys. 3. Pochodzenie obcokrajowców studiujących na Politechnice Gdańskiej
Źródło: *Politechnika Gdańska* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w:
<https://pg.edu.pl/documents/10784/82904615/folder-PG-1904-2018.pdf>.

Umiejdzynarodowianie Biblioteki Politechniki Gdańskiej – działania

Jednym z kluczowych celów²⁶ obecnie realizowanych przez Bibliotekę Politechniki Gdańskiej jest wspomaganie procesu internacjonalizacji gdańskiej uczelni technicznej, także w zakresie obsługi studentów zagranicznych. Zadanie to realizowane jest zasadniczo poprzez udostępnianie informacji o fachowej literaturze oraz organizację dostępu do baz danych renomowanych wydawnictw naukowych w języku angielskim. BPG jako stymulator proedukacyjnych działań oraz mobilne centrum zarządzania wiedzą promuje wśród coraz liczniejszego grona studentów-obcokrajowców, podobnie jak to czyni w przypadku polskiego studenta, proces akademickiego kształcenia na najwyższym poziomie.

Cel ten jest realizowany poprzez wdrażanie następujących działań od 2017 r.:

- powołanie do życia Zespołu ds. Międzynarodowej Współpracy Akademickiej w Bibliotece Politechniki Gdańskiej,
- utworzenie oddzielnej komórki w Bibliotece PG o nazwie Library Welcome Center²⁷,
- aktualizacja strony Biblioteki PG w języku angielskim²⁸,
- wprowadzenie do oferty biblioteki warsztatów kompetencji informacyjnych dla obcokrajowców (Library Information Literacy Workshops)²⁹,
- rozwijanie współpracy między sekcjami BPG (nastawione zasadniczo na budowanie zespołów, rozwój komunikacji międzyludzkiej i usprawnienie przepływu informacji między jednostkami).

Powyższe przykłady inicjatyw pozwoliły zmodyfikować i uatrakcyjnić ofertę usług świadczonych w BPG działającej w coraz bardziej umiejdzynarodowionym środowisku.

Obserwacja dobrych praktyk stosowanych w innych polskich i europejskich bibliotekach akademickich³⁰ stała się punktem wyjściowym do podjęcia starań związanych z wprowadzeniem zmian mających na celu udoskonalenie usług świadczonych przez bibliotekę dla studentów spoza Polski. Takie działania wydawały się zasadne, a nawet kluczowe, w kontekście przewidywanego dalszego wzrostu liczby studentów zagranicznych na polskich uczelniach w kolejnych latach.

²⁶ Artykuł przedstawia umiejdzynarodowienie Biblioteki PG zasadniczo w kontekście rozwoju usług skierowanych do użytkownika zagranicznego. Nie podjęto innych wątków związanych z umiejdzynarodowieniem Biblioteki PG, takich jak współpraca z międzynarodowymi organizacjami czy dynamiczny rozwój partycypacji pracowników Biblioteki PG w programie Erasmus+ (w stażach wyjazdowych zob. <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/erasmus->; w stażach organizowane przez Bibliotekę PG dla zagranicznych bibliotekarzy zob. <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/staff-week-at-gut-library>). Cele wyjazdów stażowych obu typów szkoleń są szczegółowo opracowywane, realizowane i analizowane, a pozytywne i przydatne rozwiązania, w miarę możliwości, wdrażane, aby udoskonalić ofertę usługową głównie, lecz nie tylko, dedykowaną pracy z użytkownikiem zagranicznym.

²⁷ The Library Welcome Center. W: *GUT Library* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/the-library-welcome-center>.

²⁸ *GUT Library* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/main_page.

²⁹ The Library Information Literacy Workshops. W: *GUT Library* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/workshops>.

³⁰ Podczas stażów zagranicznych (zob. <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/erasmus-1>) oraz udziału w szkoleniach i warsztatach krajowych (zob. spotkanie w ramach grupy POLBIT zorganizowane przez Bibliotekę Politechniki Lubelskiej, 25–26.10.2018 r., https://biblioteka.pollub.pl/wydarzenia/uzytkownik_zagraniczny_w_bibliotece/).

W związku z dynamicznym rozwojem BPG na polu międzynarodowej współpracy w zakresie różnych działań oraz projektów dydaktycznych i naukowych, w ostatnim roku przebudowano angielską wersję strony internetowej biblioteki³¹. Na polskiej stronie została dodana nowa zakładka *Współpraca międzynarodowa*³². Znajdują się w tu informacje o internacjonalizacji Politechniki Gdańskiej i BPG, organizacjach międzynarodowych, z którymi biblioteka współpracuje³³, programie Erasmus+, zagranicznych wyjazdach szkoleniowych oraz o szkoleniach organizowanych przez bibliotekę dla bibliotekarzy zagranicznych (International Staff Training Weeks at GUT Library). W zakładce *Kalendarium* znajduje się lista wydarzeń na dany rok, związanych z działalnością międzynarodowych organizacji partnerskich³⁴. W ofercie usług biblioteki pojawiły się warsztaty kompetencji informacyjnej dla użytkownika zagranicznego (Library Information Literacy Workshop), które mogą być realizowane na zamówienie, po zgłoszeniu zapotrzebowania przez jednego studenta lub grupę studentów. Na koniec warto wspomnieć o działaniach, które mają na celu promowanie rozwijania pozytywnej współpracy i budowania zespołów nastawionych bardziej na kooperację niż konkurencję. Taki system pozytywnych relacji przekłada się na dobre wyniki w pracy zarówno z zagranicznym, jak i z polskim studentem, a także jest widoczny na innych polach działania w bibliotece.

Większość wymienionych powyżej działań koordynowana jest przez Zespół ds. Międzynarodowej Współpracy Akademickiej w Bibliotece Politechniki Gdańskiej, dzięki któremu biblioteka jest bardziej widoczna i identyfikowalna na uczelni, nie tylko w społeczności międzynarodowej. Bezpośrednią inspiracją do powołania Library Welcome Center były doświadczenia nabyte podczas pobytu pracowników BPG na stażach zorganizowanych w ramach programu Erasmus+ w roku akademickim 2017/2018. Powołanie centrum wpisuje się idealnie w zintensyfikowaną politykę internacjonalizacji Politechniki Gdańskiej, w tym i biblioteki. Library Welcome Center to biblioteczne centrum informacji dla studentów zagranicznych, które w obecnej chwili jest komórką wirtualną, nie ma swego lokalu. Działania centrum są zasadniczo prowadzone i koordynowane przez wspomniany Zespół ds. Międzynarodowej Współpracy Akademickiej. Jest to dla większości studentów-obcokrajowców pierwsze i podstawowe źródło informacji o bibliotece. Tu właśnie dowiadują się, jak się zalogować do konta bibliotecznego, jak poruszać się po zasobach tradycyjnych i elektronicznych oraz jak obsługiwać menadżera bibliografii. Tu także otrzymują informację o możliwości uczestniczenia w organizowanych przez pracowników BPG warsztatach i kursach. Library Welcome Center towarzyszy zagranicznym studentom od początku ich akademickiej kariery – czynnie uczestnicząc w inauguracji roku akademickiego, podczas której każdy student ma możliwość po raz pierwszy zapoznać się z ofertą biblioteczną. Biblioteka nie tylko informuje, ale także pozostaje otwarta na sugestie płynące ze strony zagranicznych studentów³⁵. Standardy usług są cały czas monitorowane i dopracowywane, tak by tworzyć atmosferę sprzyjającą rozwojowi intelektualnemu każdego użytkownika. Zainspirowani wzorcami dobrych praktyk stosowanych w innych bibliotekach akademickich w kraju i zagranicą, a także kierując się własnymi przemyśleniami w zakre-

³¹ GUT Library [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/main_page.

³² Współpraca międzynarodowa. W: *Biblioteka Politechniki Gdańskiej* [online]. [Dostęp 14.01.2019].

Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/internacjonalizacja>.

³³ Należą do nich: CESAER, IATUL, IFLA, LIBER Europe, SPARC Europe.

³⁴ Organizacje międzynarodowe. W: *Biblioteka Politechniki Gdańskiej* [online]. [Dostęp 14.01.2019].

Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/kluczowi-partnerzy>.

³⁵ Zob. ankietę badającą jakość pracy Biblioteki PG w zakresie obsługi użytkownika zagranicznego: Survey about the GUT Library. W: *GUT Library* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/workshop-mendeley-ankieta>.

sie racjonalizacji usług bibliotecznych, chcieliśmy zbudować centrum usług bibliotecznych, które będzie dla naszych użytkowników, w tym i studentów-obcokrajowców, przyjazne, dobrze zorganizowane i dopasowane do ich potrzeb.

Podsumowanie

Biblioteka jako ogólnouczelniana jednostka usługowa, będąca jednocześnie organizacją uczestniczącą w kształceniu i uczącą się, stymuluje usługi odpowiadające aktualnym potrzebom swoich użytkowników, w tym użytkowników zagranicznych, czujnie śledzi nowe trendy i aktualizuje swoją ofertę. Ponadto stawia na rozwój kreatywności oraz motywuje swoich użytkowników zagranicznych (i polskich) do optymalnego wykorzystania dostępnych materiałów edukacyjnych. Wszystkie te działania w sposób bezpośredni związane są z przywołanymi wcześniej aktami prawnymi, wyznaczającymi kierunki rozwoju usług świadczonych w bibliotece.

Nowe rozwiązania zaproponowane przez członków Zespołu ds. Międzynarodowej Współpracy Akademickiej wpłynęły na stworzenie atrakcyjniejszej oferty usług, która funkcjonuje w coraz bardziej umiędzynarodowionym środowisku. W szerszym kontekście, podjęte działania wspierają rozwój internacjonalizacji Politechniki Gdańskiej.

Bibliografia:

1. ANDREJUK, K. Tradycyjne kierunki podróży edukacyjnych Polaków od XV w. do czasów współczesnych. W: *Europeizacja w diasporze. Studenci Polscy na uczelniach w Londynie po 2004 roku*. Warszawa: IFiS PAN, 2013, s. 21–40. ISBN 978-83-7683-065-0.
2. ANTONOWICZ, D. Uniwersytet. Od korporacji do instytucji. *CPP RPS* 2014, wol. 70, s. 10.
3. BRZEZIŃSKI, T. *Polskie peregrynacje po dyplomy lekarskie*. Warszawa: Retro-Art., 1999. ISBN 83-8799-201-1.
4. Cudzoziemcy w szkołach wyższych. W: *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2018*. Warszawa: GUS, 2018, s. 365–366. ISSN 1506-0632.
5. *Deklaracja Bolońska. Szkolnictwo wyższe w Europie* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: http://www.us.edu.pl/files/wiadomosci/pliki/pl_deklaracja_bolonska1999.pdf.
6. *GUT Library* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/main_page.
7. KLUCZYKOWSKI, M. *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)*. Kraków: Księgarnia Akademicka, 1995, s. 70. ISBN 83-8657-524-7.
8. Organizacje międzynarodowe. W: *Biblioteka Politechniki Gdańskiej* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/kluczowi-partnerzy>.
9. *Politechnika Gdańska* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/documents/10784/82904615/folder-PG-1904-2018.pdf>.
10. Raport „Studenci zagraniczni w Polsce 2017”. *Newsletter „Study in Poland”* [online]. 2017, nr 18 (146). [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: http://www.studyinpoland.pl/konsorcjum/index.php?option=com_content&view=article&id=14515:raport-studenci-zagraniczy-w-polsce-2017&catid=258:145-newsletter-2017&Itemid=100284.
11. *Statut Politechniki Gdańskiej* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/documents/10607/792456f7-1a69-4219-a1ff-94b8f525dc1c>.
12. STOPKA, K. Historia. W: *Uniwersytet Jagielloński w Krakowie* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://www.uj.edu.pl/universytet-z-collegium-medicum/historia>.
13. Szkolnictwo wyższe w roku akademickim 2017/2018 (dane wstępne). W: *Główny Urząd Statystyczny* [on-line]. 15.06.2018 r. [Dostęp 24.01.2019]. Dostępny w: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/edukacja/szkolnictwo-wyzsze-w-roku-akademickim-20172018-dane-wstepne,8,5.html>.
14. The Library Information Literacy Workshops. W: *GUT Library* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/workshops>.

15. The Library Welcome Center. W: *GUT Library* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/the-library-welcome-center>.
16. *Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <http://konstytucjadlanauki.gov.pl/content/uploads/2018/08/kdn.pdf>.
17. *Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970850539/O/D19970539.pdf>.
18. WALCZAK, D. Za i przeciw międzynarodowej mobilności studentów i naukowców. W: Siemieńska, R. (red.). *Uniwersytety, naukowcy i studenci w zglobalizowanym świecie*. Warszawa: Wydaw. Naukowe SCHOLAR, 2017, s. 124. ISBN 978-83-7383-502-3.
19. Which country is home to the largest international student population? W: *Study international* [online]. 02.05.2018. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://www.studyinternational.com/news/country-home-largest-international-student-population/>.
20. Współpraca międzynarodowa. W: *Biblioteka Politechniki Gdańskiej* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: <https://pg.edu.pl/biblioteka-pg/internacjonalizacja>.
21. *Zarządzenie Rektora Politechniki Gdańskiej nr 13/2013 z 6 maja 2013 r. w sprawie: regulaminu organizacyjnego biblioteki uczelnianej Politechniki Gdańskiej* [online]. [Dostęp 14.01.2019]. Dostępny w: https://pg.edu.pl/documents/611754/46631186/Regulamin_2016.pdf.